

ŠKOLNÍ KRONIKA OBECNÉ NÁRODNÍ ŠKOLY SLAVONICE

1945 - 1953

1945

První učitelský sbor obecné a mateřské školy

na snímku zleva

Františka Ileová, učitelka mateřské školy

Arnošt Karásek, učitel čekatel

Milada Snížková, učitelka

Josef Plšek, řídící učitel

Věra Kršková, učitelka

Marie Obdržálková, učitelka mateřské školy

P. Antonín Adámek, učitel římsko katolického náboženství

Marie Svatošová, učitelka

Po skončení první světové války v roce 1918 a po dosazení českých úřadů, byla probuzena k životu i česká menšina, o které dříve nebylo přirozeně ani zmínky. Při provedeném soupisu českého obyvatelstva bylo zjištěno, že přiškolením obcí [Chvaletína](#), [Slavětína](#) a [Maříže](#) může být zřízena obecná škola asi pro 70 dětí. Otevřena byla prozatím jako jednotřídní dne 16. září 1919 přičiněním tehdejšího školního zmocněnce P. Šimona Hudce ze Slavonic a byla spravována přímo ministerstvem školství a národní osvěty. Umístěna byla na Masarykově náměstí v [čp. 39](#) (nyní čp. 473 - panský dům), kde bývala do té doby německá škola měšťanská. Později byla přeměněna na školu dvoutrídni. Prvním řídícím učitelem byl František Janda z [Velkého Jeníkova](#), a když tento dne 31. ledna 1927 odešel na obecnou školu do [Vranína](#) u Moravských Budějovic, byl na jeho místo dekretem ministerstva školství a národní osvěty jmenován Josef Plšek, dosavadní řídící učitel ve [Starém Hobzí](#) (dekret MŠANO č. 2023-27/I.)

Ježto školní kronika se během okupace ztratila, není možno zjistit a zapsat všechna data a události této školy se týkající. Pokud se pamatují, působili na této škole jako učitelé:

- Stanislav Doležal, nyní řídící učitel v [Ctidružicích](#)
- Klement Janoušek, tč. řídící učitel v [Louce u Jemnice](#)
- Jaroslav Jurenka
- Václav Novák
- Emil Lhoták
- Jan Doubek, tento až do okupace v roce 1939.

Ústředním výborem národní jednoty pro jihozápadní Moravu byla při škole asi v roce 1924 zřízena mateřská škola a tato byla v roce 1929 převzata do správy MŠANO. Poslední učitelkou byla na ní Aloisie Hlobilová z [Hulína](#).

Okupanty ovšem byly školy zrušeny, a učitelé, kteří byli nuceni se vystěhovat, byli ustanoveni na různých místech na Moravě, nebo byli nuceně penzionováni.

Po osvobození republiky [Rudou armádou](#) dne 9. 5. 1945 převzal vrátivší se řídící učitel Josef Plšek od místního národního výboru školní budovu bývalé české školy čp. 39 (473), jakož i budovu [čp. 21-22](#) (456) na Masarykově náměstí do správy a bylo započato s přípravami k zahájení vyučování. Budovy sloužily ještě za německé správy k ubytování uprchlíků, zajatců i později odsunovaných Němců. Stav jejich byl velmi žalostný. Okna byla vytlučena, dveře a zámky vylámané, nábytek většinou rozbit, pomůcky znehodnoceny nebo roztrhány a naházeny na hromadách na zahradě nebo na půdě, a také rozeseny po soukromých domech. V místnostech bylo více hnoje než slámy a v tom všem nezměrné množství blech a vši. Místnosti byly zhruba vyčištěny a pak byla proveden důkladná dezinfekce lysolem a vápennou vodou. Potom byly postupně desinfikovány jednotlivé místnosti sírou a formaldehydem tak, zdravá

okna byla přenášena, aby místnost mohla být těsně uzavřena. Teprve po těchto procedurách mohlo být započato s bílením a umýváním. Vybrán byl zachovalejší školní nábytek, přebírány, sváženy a opravovány byly učební pomůcky.

15. 8. 1945 byl na budoucí měšťanskou školu jmenován ředitel a několik učitelů, takže práce mohla být rozdělena, kdežto dosud vše prováděl řídicí učitel sám se školníkem Antonínem Sobotkou, který byl ustanoven MNV. Jenom někdy na přenášení nejtěžších kusů bylo přiděleno několik zajatců.

Veškeré práce byly koncem srpna 1945 hotovy a dnem 1. září 1945 byla otevřena obnovená škola mateřská, prozatím o jednom oddělení (vynos okr. škol. výboru v Dačicích z 26. 11. 1945 č. 1167/3-45 šk.) a pětitřídní škola obecná i škola měšťanská.

Školní rok 1945/1946

byl slavnostně započat 3. září 1945. Všechny děti ze školy mateřské, obecné i měšťanské byly shromážděny v sále místního kina. Jako hosté se zúčastnili členové MNV, zástupci místní vojenských posádek československé a Rudé armády, jakož i místních úřadů a mnoho občanstva. Jménem MNV pozdravil děti v nové české škole předseda Josef Augustin, jménem Rudé armády a 8 milionů sovětských dětí pronesl pozdrav major RA Šurin. O úkolech nové svobodné české školy a o pracovním programu na rok 1945/46 promluvil řídicí učitel Josef Plšek.

Do mateřské školy bylo hned na počátku školního roku zapsáno 54 dětí. Umístěna byla na Masarykově náměstí čp. 39 (473). Počet dětí v jednotlivých třídách ve škole obecné je k 1. 9. 1945 následující:

I.	42
II.	24
III.	25
IV.	35
V.	23
Celkem	149 dětí.

Třídy 1., 3., 4. a 5. byly umístěny v přízemí v budově čp. 21/22 (456), třída 2. pak v budově čp. 39 (473). Děti ovšem s přílivem nového obyvatelstva stále přibývalo.

Od 1. března 1946 byla při 1. třídě zřízena zatímní pobočka výnosem zemského školního rady v Brně ze dne 9. května 1946, č. 41000/46 - II/2. Do 1.A třídy bylo zařazeno 17 dětí, do 1.B pak 20 dětí. Umístěna byla též v budově čp. 39. Dne 1. března 1946 bylo 27 dětí z Mutišova přiškoleno do Cizkrajova, čímž škole bylo značně ulehčeno.

Hned od počátku roku byli na škole ustanoveni:

- Řídicí učitel., č. Josef Plšek výnosem okresního školského výboru v Dačicích ze dne 8. 11. 1945 č. 472/45-šk/4, který již

dříve školu převzal jako pokračování bývalé školy obecné, okupací zrušené, ve smyslu ústavního dekretu prezidenta republiky ze dne 3. 8. 1945 č. 11 Úř. věstníku čsl. a byl potvrzen dekrete zemské školské rady v Brně ze dne 25. 9. 1945 č. 29653/45 - II/3

- Současně dne 1. 9. 1945 nastoupila dle dekretu ONV v Jihlavě č. 372/2 -VII z 11. 9. 1945 def. učitelka **Věra Kršková** z Jihlavy a def. učitelka Markéta Svatošová, bývalá učitelka v [Mrákotíně](#), která byla ustanovena dekr. okr. šk. výboru v Dačicích ze dne 1. 8. 1945, č. 772/1-45 šk.
- Dne 1. října 1945 nastoupila pak učitelka v.v. Milada Snížková, která byla povolána do služby výnosem zemské školské rady v Brně ze dne 15. 2. 1946 č. 9666/46-II/3.
- Na školu mateřskou byla jmenována dosavadní učitelka mateřské školy v Nových Dvorech výn. zem. šk. rady v Brně ze dne 19. 2. 1946 č. 14520/46-I Marie Obdržálková.
- Výnosem okr. šk. výboru v Dačicích ze dne 10. 9. 1945 č. 435/II-45 šk byl ustanoven s platností od 1. 9. 1945 učitelským čekatelem Adolf Šprincl z [Kostelního Vydří](#), avšak nastoupil na škole až od 1. dubna 1946, poněvadž pro nedostatek učitelských sil musel vyučovat v [Českém Rudolci](#). Dne 13. 6. 1946 byl zase poslán výnosem okr. šk. výboru v Dačicích ze dne 7. 6. 1946 č. 972/55-46 šk. jako zatímní správce školy do Maříže.
- Na pobočku při i. třídě byl okr. šk. výborem výnosem z 26. 3. 1946 č. 554/7-46 šk. ustanoven učitelský čekatel Arnošt Karásek, působící na škole v [Budči](#).
- Dne 1. května 1946 bylo při mateřské škole povoleno druhé oddělení výnosem OŠV v Dačicích ze dne 2. 5. 1946 č. 674/9-46 šk. Učitelkou byla ustanovena učitelka mateřské školy v.v. paní Františka Kleová (dekr. OŠV č. 528/1-46 šk z 29. 4. 46).

Vyučování v 1. pololetí bylo velmi svízelné. Nebylo ani učebnic, ani potřebných pomůcek. Děti přicházely z velmi různých prostředí a s velmi nestejnými vědomostmi, takže mnoho času bylo ztraceno stmelením třídy v jedno těleso a zjišťováním jejich vědomostí. Stále přicházely děti nové a nové a zase mnoho jich odcházelo. Přece však během roku nastalo jakési uklidnění a učebního cíle bylo dosaženo.

Dne 5. září 1945 prohlédl školu p. zemský školní inspektor Fr. Vítek. Pravidelná školní inspekce byla vykonána p. okr. školním inspektorem Ed. Juříčkou ve dnech 20. 10. 1945, 25. 2. 1946 a 17. 5. 1946.

Z podniků, školou pořádaných, jsou zaznamenány jen význačnější a byly pořádány společně se školou mateřskou a měšťanskou za spoluúčasti Rodičovského sdružení, místních úřadů a korporací, jakož i veřejnosti. Byly to politické oslavy 28. října, výročí založení Rudé armády, narozeniny prezidenta Osvoboditele [T. G. Masaryka](#), Den osvobození 9. 5. 1945, narozeniny prezidenta Budovatele [Dr. Ed. Beneše](#). Dne 25. 3. 1946

zúčastnila se škola s dětmi slavnostní přísahy nováčků na Masarykově náměstí a pak i slavnostního aktu předávání dekretů o přidělu půdy do vlastnictví místním rolníkům dne 16. 4. 1946. V „Týdnu dětské radosti“ od 16. do 22. června 1946 bylo žáky kurzu měšťanské školy sehraáno pro děti dětské divadelní představení „Jak Kašpárek Ferina vyhnal čerta ze mlýna“. Podniknuty byly vycházky na Mont Serrat, na Landštejn apod. Mateřské školy uspořádaly 2 úspěšné besídky, z jejichž výtěžku mohly být vybaveny obě třídy. První neděli v květnu pak zorganizovaly Svátek matek.

Péči ČČK byla na mateřské a obecné škole od 26. dubna 1946 prováděna mléčná akce z darů amerického červeného kříže. Bylo vydáno celkem 14.502 čtvrtlitrových dávek plnotučného mléka. Bylo vydáváno vždy v 10 hodin dopoledne. Akce měla pronikavý úspěch a výsledky na vzhledu dětí byly velmi patrné.

Pro nedostatek topiva počaly vánoční prázdniny již 14. 12. 1945 a skončily až 6. ledna 1946. První pololetí skončili 15. února a školní rok byl zakončen 22. června 1946, kdy byly vydány i školní zprávy.

Prospěch v jednotlivých třídách jevil se takto:

Třída	Počet					celkem
	únor.	chvst.	dob.	dob.	nedob.	
I. mateř.	.	.	.	.	.	35
II. mateř.	.	.	.	.	.	48
I. a	3	3	4	3	3	16
I. b	8	11	1	.	.	20
II.	4	6	10	3	4	27
III.	4	8	8	4	1	25
IV.	3	9	15	6	2	35
V.	2	2	9	14	2	29
Celkem	24	39	47	30	12	mateř. 83 občana 152

Město již je plně obsazeno českým životem. Před okupací mělo kolem 2 350 obyvatel, z toho asi 400 Čechů. Nynější stav je asi 1 850 obyvatel české národnosti mimo vojenskou posádku a školu SNB a několika zbylých Němců a cizinců.

ŠKOLNÍ ROK 1946/47

Školní rok 1946/47 započal dne 2. září 1946 s pěti třídami a počtem žactva, jak níže uvedeno:

Třída	Hoši	Dívky	Celkem
1.	30	13	43
2.	27	17	44
3.	16	9	25
4.	11	20	31
5.	15	19	34
Součet	99	78	177

Třída I., IV. a V. byly umístěny v budově č. 21/22 (456) na Masarykově náměstí, třída II. a III. pak v budově č. 39. Školní rok byl slavnostně zahájen společným shromážděním žactva a veřejnosti v sále národního domu, kde předseda MNV přivítal všechny přítomné a přál dětem mnoho úspěchů ve škole, která je základem života. Řídící učitel Josef Plšek pak promluvil o ideové náplni dnešní školy, která chce vychovat novou generaci v novém socialistickém státě, lidi prodchnuté ideou pospolitosti, průbojně a zanícené pracovníky pro blaho své, státu a štěstí všeho lidstva.

Ve sboru učitelském proti roku 1945/46 nenastalo počátkem roku změn. V I. třídě vyučoval řídící učitel Josef Plšek, ve II. třídě def. učitelka Věra Kršková, ve III. třídě def. učitelka Milada Snížková, ve IV. třídě def. učitelka Markéta Svatošová a v V. třídě učitel čekatel Arnošt Karásek. Náboženství římsko katolické z duchovní správy vyučoval P. Ant. Adámek a náboženství evangelické Alois Valenta, diakon ve [Valtinově](#). Učitelka domácích nauk zatím nebyla ustanovena. Učitelkou domácích nauk byla pak výměrem OŠV v Dačicích ze dne 27. 9. 1946, č. 1438/5-46 šk ustanovena výpomocně Zdeňka Břínková, s povinností vyučovat i na obecné škole ve Slavětíně, Chvaletíně a ve [Vlastkovci](#). Výnosem OŠV v Dačicích ze dne 22. 7. 1947 č. 356-47šk byla pak jmenována učitelkou čekatelkou. Službu nastoupila dnem 1. října 1946. Dnem 1. října 1946 odešel učitel čekatel Arnošt Karásek, který byl OŠV v Dačicích výměrem ze dne 27. 9. 1946, č. 554/9-šk jmenován správcem školy v [Horní Slatině](#) (okr. Dačice) a na jeho místo jmenována byla Marketa Košťálová, uč. ček. a měšťanské škole ve Slavonicích. (Výnos OŠV v Dačicích ze dne 27. září 1946, č. 490/4-46šk).

Počátkem II. pololetí školního roku byla uč. čekatelka Zdeňka Břínková vý. OŠV v Dačicích ze dne 17. 4. 1947, č. 487/7-47šk přeložena na školu měšťanskou ve Slavonicích a dívčím ručním pracím vyučovaly příslušné třídní učitelky až do konce školního roku. Jinak ve vyučování nebylo značnějších poruch.

Na vývin školy a celého města má zásadní pronikavý vliv uvedení do provozu tří textilních továren - bývalá továrna Pabischova, nyní pod

národní správou, Ant. Sprinzi nyní závod DVD - nár. správa a OP (oděvní průmysl) v Prostějově nár. podnik - pobočný závod ve Slavonicích. Déle pak zelektrizovaná a rozšířená pila - nár. podnik - dříve J. Lechner. Značné výdělky dělnictva přitahují stále nové uchazeče o práci v takovém počtu, že je nelze v místě ubytovat. Je však veliký nedostatek pracovních sil v zemědělství a stavebnictví. Zvláště vážne stavebnictví a není možno provádět aspoň opravy domů a budov i školních - vůbec.

Škola se úspěšně zapojila do veškerého života v obci a stala se činitelem, se kterým je všude počítáno. Péči „Okresní péče o mládež“ ve Slavonicích byla provedena sbírka u vánočního stromu republiky a vynesla přes 28.000 Kčs mimo věcných darů. Z toho na stravování dětí věnováno přes 25.000 Kčs a z daru ČČK (115 kg kakaa, 200 kg pšeničné mouky) a dalších peněžitých příspěvků Okr. péče o mládež mohlo po 3 měsíce od ledna do konce března být stravováno na škole obecné 174 dětí, mimo děti školy občanské a mateřské. Denně bylo podáváno kakao a rohlík, nebo jen mléko a rohlík.

Vánoční nadílky dostalo se všem chudším dětem v početnějších rodinách a pak i dětem chudším v rodinách méně početných. Každé podělené dítě dostalo tepláky, botky, punčochy, svetr. Některé děti byly poděleny i zimními plášti a rukavicemi.

Všechny děti byla na počátku a koncem roku prohlédnuty lékařem a jejich stav byl zapsán do zdravotních archů. Kromě toho počátkem šk. roku zdravotní brigáda KSČ na Dačicku složená z pp. MUDr. Ant. Koláře zdravotního rady ONV v Dačicích, obv. lékaře MUDr. R. Richtra a obv. lékaře MUDr. J. Müllera ze [Studené](#) a zubního technika Jos. Rödera z [Telče](#) prohlédla chrup a celkovou stavbu dětí. Zubní ambulance české zemské péče o mládež provedla nákladem vlastním a příspěvím okr. péče o mládež opravy chrupu dětí, jejichž rodiče projevíli souhlas.

Z podniků školy sluší připomenout:

- a) Oslava říjnové revoluce SSSR při společném shromáždění žactva.
- b) Oslava státního svátku 28. října s besídkou i pro dospělé.
- c) Oslava dne 5. května a 9. května u pomníku osvobození na prostranství „Na potoku“ za účasti všech činitelů a korporací v místě.
- d) Kromě toho nebylo zapomenuto jiných památných dní, zvláště dne úmrtí prezidenta Osvoboditele a narozenin prezidenta Budovatele.
- e) V týdnu „Dětské radosti“ podnikla IV. a V. třída obecná zájezd autobusem na Vranovskou přehradu, III. třída na [Landštejn](#) a I. a II. třída na [Montserrat](#). Kromě toho byla v místním kinu uspořádána 2 filmová představení.

Inspekce školy byla vykonána p. školním inspektorem E. Jiříčkou dne 5. 1 a 6. 6. 1947 a o výsledcích sepsán protokol.

Školní rok skončil 28. června 1947.

Výsledky vyučovací byly poněkud lepší než v roce 1945/46. Stále však je všude znát neurovnanost poměrů a usedlíci se nemohou dobře vpravit do nových poměrů.

Potěšitelným zjevem je, že škola se stala kulturním střediskem města a učitelku se vcelku dobře zapojilo do celého dění.

ŠKOLNÍ ROK 1947/1948

Započal pravidelně dne 1. září 1947. Do školy bylo zapsáno celkem 217 žáků, z toho do první třídy bylo zapsáno 54 žáků šestiletých. Proto musela být při první třídě zřízena pobočka. Protože jedna učebna musela být předána škole měšťanské, bylo nutno umístit jednu třídu v zasedacím sále místního národního výboru. Byla pro ten případ vybrána třída 4. jako nejslabší počtem žactva.

Stav žactva počátkem školního roku byl tento:

Třída	Hochů	Dívek	Celkem
1.a	10	17	27
1.b	10	17	27
2.a	14	15	29
2.b	15	13	28
3.	27	12	39
4.	23	18	41
5.	15	11	26
Celkem	114	93	217

Nově byla na škole ustanovena učitelka Božena Vlachová, která do té doby působila na obecné škole v [Písečném nad Dyjí](#) okres Dačice. Během školního roku onemocněla definitivní učitelka Věra Kršková a po dobu její nemoci byla na škole ustanovená výměrem okresního školního výboru v Dačicích ze dne 28. 2. 1948 č. 279/48šk Anna Navrátilová učitelka čekatelka v Telči, která zde působila od prvního března 1948 do 30. 4. 1948. Po ní pak od 1. května do 17. května 1948 učitelka čekatelka Antonie Tomanová, která byla na školu přikázána výměrem školského výboru v Dačicích ze dne 30. 4. číslo 507/48 a působila zde až do 17. května 1948.

Škola se během roku zapojila, pokud je to bylo vzhledem k věku dětí možné, do všech akcí a podniků, které měly výchovný vliv na utváření charakteru a budovatelských vlivů na „[dvouletém hospodářském plánu](#)“ Gottwaldovy vlády. Škola se zúčastnila oslavy říjnové revoluce a oslavy státního svátku 28. října. Taktéž kooperativně se zúčastnila slavnosti „Prohlášení míru Červeného kříže“ na Bílou sobotu o svátcích velikonočních.

Na společném žákovském shromáždění bylo vzpomenuáno založení [Karlovy univerzity](#) a přečtena i Bulla o obnovení Karlova vysokého učení,

vydaná prezidentem republiky doktorem [Edvardem Benešem](#) k šestému výročí dne 7. dubna 1948.

Při zvláštní školní slavnosti za účasti rodičů bylo promluveno o novém zákoně o jednotné škole. Tento zákon, datovaný dnem 21. dubna 1948, vyšel ve sbírce zákonů číslo 95/48, je dílem nového ministra školství a osvěty [Dr. Zdeňka Nejedlého](#), prof. Karlovy univerzity, který v duchu socialismu umožní přístup k vyššímu vzdělávání všem, bez rozdílu hmotných prostředků, a již počátkem školního roku 1948/49 vstoupí v platnost.

i po stránce sběru surovin a odpadových hmot nezůstávala škola pozadu. Žactvo se zúčastnilo dvou hromadných sběrů a kromě toho ještě samo sebralo na 1 500 kusů lahví.

Na škole byly zavedeny pravidelné lékařské prohlídky a pravidelné prohlídky a opravy chrupu dětí.

ŠKOLNÍ ROK 1948/1949

Počátkem školního roku 1948/49, který započal jako normálně dne 1. září, bylo do školy zapsáno celkem 217 žáků a škola byla organizována takto:

Třída	Chlapců	Dívek	Celkem
1.a	10	17	27
1.b	10	17	27
2.a	15	13	28
2.b	14	15	29
3.	27	12	39
4.	23	18	44
5.	15	11	26
Celkem	114	93	217

Umístění školy: Pro nedostatek učeben ve vlastních budovách byly jednotlivé třídy umístěny takto:

Třídy 1.a a 1.b a třída 4. byly umístěny v budově školy měšťanské číslo popisné 21 - 22, třída 2.a a třída 3. v budově číslo popisné 39, kdežto třída 2.b byla stěhovavá. Třída 4. se nacházela v zasedacím sále místního národního výboru.

Učitelský sbor - v jednotlivých třídách vylučovali:

- 1.a - Josef Plšek, ředitel školy
- 1.b - Věra Kršková, definitivní učitelka
- 2.a - Milada Snížková, definitivní učitelka
- 2.b - Božena Vlachová, definitivní učitelka
- 3. - Markéta Košťálová, definitivní učitelka
- 4. - Antonie Tomanová, učitelka čekatelka
- 5. - Markéta Svatošová, definitivní učitelka

Pro tento školní rok byla na škole nově ustanovena Antonie Tomanová z [Borku](#) u Dačic (dekret okresního národního výboru - školní

referát, ze dne 11. 9. 1948), po přechodném přidělení na obecnou školu v Dačicích. Jinak v učitelském sboru nebylo změn.

Dívčím i chlapeckým ručním pracím vyučovaly třídní učitelky, náboženství katolickému vyučoval z duchovní správy zdejší kaplan Páter Bohuslav Burian, náboženství evangelickému a československému z duchovní správy farář evangelické církve Českobratrské ve Slavonicích Čestmír Rychetský.

Nové učební osnovy:

Počátkem školního roku bylo učivo podrobně rozplánováno na celý školní rok dle podle zákona číslo 95/48 sb. Jednotliví učitelé se zavázali k nejvyššímu výkonu ve výuce a výchově žactva v duchu socialistickém.

Po celý rok byly prováděny sbírky odpadových surovin a sebráno bylo přes pět metrických centů starého papíru, 120 kg hadrů a 1 820 kusů lahví.

Se žactvem čtvrtých a pátých postupných ročníku byla prováděna hledací služba mandelinky bramborové. Tato zde dosud objevena nebyla.

Sbírka na vydání Jiráskových spisů vynesla na škole celkem 720,50 Kčs.

Kromě toho byla provedena i sbírka cukru pro bulharské děti s výsledkem 7 kg cukru.

Prostřednictvím Dánského [červeného kříže](#) byly všechny děti očkované proti tuberkulóze.

Školní rok byl ukončen dne 30. června 1949. Cíle vylučovacího bylo úplně dosaženo, učební plán byl úplně splněn, přestože jedna učitelská síla nevyučovala pro onemocnění od 21. března 1949 až do konce školního roku.

Školní rok 1949 1950

Tento školní rok započal opět normálně 1. září 1949.

Do školy bylo zapsáno celkem 228 žáků, kteří byli rozděleni do 8 tříd. Pobočky byly zřízeny při 1. 2. a 3. třídě.

Stav žactva v jednotlivých třídách byl tento:

Třída	Chlapců	Dívek	Celkem
1.a	15	10	23
1.b	11	13	24
2.a	10	17	27
2.b	11	16	27
3.a	13	15	28
3.b	12	15	27
4.	23	12	35
5.	20	15	35
Celkem	115	113	228

Třída 1.a, 1.b a 5. byly umístěny v budově střední školy třída 2.b a 4. v budově národního výboru, třída 3.a 2.b v budově číslo 39 a třída 3.b byla stěhovavá.

Z učitelů na škole ustanovených vyučovali:

- ředitel Josef Plšek v 1.a
- Svatošová Markéta v 1.b
- Tomanová Antonie ve 2.b
- Skřivánková Hedvika od 1. do 10. 1949 v 2.b
- Snížková Milada ve 3.b
- Vlachová Božena ve 3.a
- ve 4. třídě vyučovala Ludmila Martinů
- v 5. třídě do 1. října 1949 Libuše Fialková, dále pak Adolf Šprincl, který se navrátil z činné vojenské služby
- katolickému náboženství vyučoval pan páter František Jindra, kaplan ve Slavonicích
- evangelické náboženství Čestmír Rychetský, farář evangelické církve Českobratrské ve Slavonicích
- dívčí a chlapecké ručním pracím vyučovala Marie Vlková z Cizkrajova

Ustanovení a zproštění služby na zdejší škole:

Služby byla zproštěna učitelka Markéta Košťálová dekretem ONV v Dačicích číslo 195508/14-4-49 a byla ustanovena ve Zlíně na první škole.

Ustavena byla Libuše Fialková dekretem ONV v Dačicích číslo 261219/5-4-49 z 29. srpna 1949, působila do 30. září 1949 a byla dekretem ONV v Dačicích číslo 261 219/7-4-49 jmenována na ředitelku školy v Chvalkovicích u Jemnice. Nově jmenována byla Hedvika Skřivánková, dosavadní učitelka na rodinné škole v Humpolci, která dne

1. září 1949 nastoupila službu. Zřízena byla ve všech třídách organizace dorostu ČČK a vedením pověřená byla učitelka Božena Vlachová.

Žákovská samospráva fungovala ve všech třídách, zvláště ve vyšších, kde bylo možno pozorovat u žáků určitý pocit zodpovědnosti při plnění převzatých závazků.

Žactvo vyšších tříd, a o hlavních prázdninách i žáci nižších tříd, zúčastňovali se za vedení učitelů hledáček mandelinky bramborové a 4x byla nalezena ohniska výskytu.

Po celý rok sbírány byly odpadové hmoty a hadry, jakož i léčivé byliny, s pěknými výsledky.

Učitelé se hojně zúčastnili pracovních brigád a kulturní a osvětové činnosti ve městě a částečně i v okolí.

Celkem během školního roku se škola zúčastnila 10 filmových představení a žáci páté třídy se hráli dětskou divadelní hru Osada Skřivánků.

Po dobu dovolené pro mateřství Antonie Tomanové byl na školu přidělen Antonín Pulkráb, dosavadní učitel na zdejší střední škole (dekret ONV v Dačicích č. 220814/10-4-50 z 28. března 1950), a působil zde až do konce školního roku, kdy přešel zase na svoji mateřskou školu.

Během roku se učitelé pilně školili jak odborně, tak i politicky. Zvláštní politickou čtrnáctidenní školu absolvovaly, Božena Vlachová, Helena Skřivánková, Ludmila Martinů a o hlavních prázdninách Marie Snížková a Markéta Svatošová. Týdenní školu pro funkcionáře MNV pak absolvoval Josef Pišek.

Učební cíle, jakož i cíle výchovného, bylo v tomto roce plně dosaženo a školní rok byl zakončen dne 30. června 1950.

Školní Rok 1950/51

1. září 1950 do školy nastoupilo 48 šestiletých žáků. Celkem bylo vyučováno v 8 třídách, ještě byli při 1., 2. a 3. třídě zřízeny pobočky. Poněvadž ale pro školu je možno získat jen 7 místností, byla zřízena třída 2.b jako stěhovavá. Umístění školy v tomto roce naprosto neodpovídalo těm nejmenším požadavkům kladeným na alespoň slušnější školu. Uspokojivě jsou umístěny školy střední a mateřská, ale škola národní je nouzově rozházená po celém městě. 3 třídy byly umístěny v budově školy střední, dvě třídy v budově číslo 39, kde je škola mateřská a dvě třídy v budově národního výboru. 1 třída místnosti malé a druhá v místnosti hodně veliké. A ta třída stěhovavá? Byla každý den tam, kde měla některá jiná volno. Tělocvična, třeba malá, stala se nepoužitelnou, protože byla zabrána pro sklad ovsu, který tam ležel od září do konce května 1951. Vlhký a nedostatečný kabinet je příliš malý na poměrně velikou školu a pomůcky nelze řádně uložit. Tento stav byl povolenými úřady uznán, nedostatky byly zjištěny zvláštní komisí a stavba nové budovy bude vzata přednostně do plánu výstavby škol.

Stav žactva byl tento:

1.a	24	žáků
1.b	24	žáků
2.a	26	žáků
2.b	26	žáků
3.	43	žáků
4.a	26	žáků
4.b	25	žáků
5.	31	žáků

Od 1. září 1950 byla nově na školu jmenována Marie Petřů učitelka v Budči, okres Dačice a dosavadní učitel Adolf Šprincl byl dekretem ONV v Dačicích přeložen na školu střední.

Veškerá práce školní byla po celý rok velmi živá a radostná a také konečné výsledky vylučovací a výchovné byly lepší než v letech minulých. Přirozeně při všech třídách byla zřízena organizace dorostu Československého červeného kříže a organizace žakovské. Ve 4.a, 4.b a v 5. třídě ustaven „Pionýr“. Důvěrníci byla zvolena učitelka Ludmila Martinů.

Školní spoření započalo dne 1. listopadu a bylo 14.265 Kčs a škole byl předán čestný diplom.

Ve sběru odpadu bylo docíleno taktéž pozoruhodných úspěchů. Sebráno bylo 30 metrických centů papíru a 5,6 metrického centu hadrů. Za léčivé byliny bylo utrženo 1.106 Kč. Pěstována byla dále družba se žactvem slovenských škol ve Velké Hradné a Zlatníkách na Slovensku.

Žactvo vyšších tříd zúčastnilo se v době mimoškolní za vedení učitelů i prací na úpravě náměstí, zvláště přinášením a přenášením dlažebních kostek a odklizením staré dlažby.

Hledačky mandelinky bramborové byly provedeny 8x se všemi dětmi. Jenom jedenkrát byl nalezen jediný brouček. A to při první hledačce na holé zemi.

Ze školních pozoruhodností zvláště podtrhuji vzpomínku na 7. listopad, výročí úmrtí Vladimíra Iljiče Lenina, narozeniny J. V. Stalina a prezidenta republiky ČSR Klementa Gottwalda, První máj, a 9. květen. Děti byly upozorněny i na význam Velké říjnové revoluce Svazu sovětských socialistických republik a Únor 1948.

15. září 1950 navštívili v počtu 50 osob zdejší školu slovenští učitelé z okresu Bánovce nad Bebravou, oplátkou za návštěvu učitelů z okresu Dačice v květnu téhož roku.

Dne 5. května 1951 zemřela členka sboru soudružka Markéta Svatošová a byla pohřbena v Telči. Pohřbu se zúčastnila celá škola.

Učitelstvo se během roku pilně seznamovalo s novými proudy vyučovacími a výchovnými, hlavně četbou sovětských pedagogických klasiků i marxistických autorů. V učitelských poradách bylo hodně diskutováno zvláště o problémech jazyka vyučovacího a vlastivědy.

Školní rok skončil 30. června 1951. Do střední školy vstoupilo 29 žáků. Dva žáci pro špatný prospěch zůstali v pátém ročníku.

Školní rok 1951/52

Vyučování započalo dne 1. září 1951. počet žactva a organizace školy byly následující:

Třída	Zapsáno dětí	Třídní učitel/ka
1.a	24	Josef Plšek, ředitel
1.b	24	Jiřina Pohanková
2.	43	Zdeňka Procházková
3.	42	Milada Snížková
4.	44	Cyril Pohanka
5.a	24	Hedvika Skřivánková
5.b	26	Božena Vlachová
Celkem	228	

Pro školní rok 1951/52 byly v učitelském sboru provedeny tyto změny:

Marie Petruš byla přeložena do Cizkrajova, Ludmila Martinů do Písečného nad Dyjí. Na jejich místa byli jmenováni Cyril Pohanka, učitel v Cizkrajově a Jiřina Pohanková, učitelka v Cizkrajově.

Umístění učeben: Třídy 1.a, 1.b a 4. byly umístěny v budově školy střední v přízemí, tř. 2., 5.a a 3. v čp. 39 a třída 5.b v budově MNV.

Dnem 16. září 1951 byla zřízena při škole stravovna pro žáky národní a střední školy, jejichž rodiče jsou oba v zaměstnání. Průměrně bylo denně stravováno 40 dětí.

Od 1. ledna 1952 byla otevřena „Družina mládeže“ pro děti zaměstnaných matek a děti přesporní. Vychovatelkou byla ustanovena Marie Melicharová. Průměrná docházka je 20 dětí denně.

Ve dnech 18., 19. a 20. června 1952 navštívily zdejší školu děti ze střední školy v Bánovcích nad Bebravou v počtu 96 a 5 učitelů. Zájezd byl uskutečněn v rámci družby zdejší školy střední a střední školy v Bánovcích. Děti byly hosty zdejších škol.

Z dalších pozoruhodností ze života školy připomínáme: Vzpomínka na 7. listopad, úmrtí V. I. Lenina, narozeniny J. V. Stalina a prezidenta republiky Klementa Gottwalda, oslav 1. máje a 9. května.

V měsíci říjnu pomáhaly děti z 5.a i 5.b třídy při sběru brambor u zdejšího JZD a 51 dětí sebralo za dva dny kolem 220 q brambor. Tyto děti a děti ze 4. třídy pomáhaly při rozkopávání dlažby na Masarykově náměstí a při podávání dlažebních kostek při nové výdlažbě.

Školní spoření prováděly všechny třídy a bylo uspořeno 27.268,20 Kčs.

Sběr odpadových hmot probíhal taktéž úspěšně s výsledkem přes 20q starého papíru a 3 q hadrů.

Jinak školní rok minul bez rušivých příhod a skončil dne 30. června 1952.

Učebního cíle ve 4. třídě nedosáhlo 5 žáků, ve 3. třídě 3 žáci, 5.a i 5.b. celkem 6 žáků.

Školní rok 1952/53

Dnem 1. září 1952 započal nový školní rok s tímto počtem žactva:

Třída	Zapsáno dětí	Vyučující
1.a	37	Plšek Josef, ředitel
1.b	36	Milada Snížková
2.a	26	Marie Petřů
2.b	26	Zdeňka Procházková
3.	43	Hedvika Skřivánková provd. Reichová
4.	40	Božena Vlachová
5.a	26	Ludmila Martinů provd. Bočková
5.b	26	Marie Vlčková

Celkem 260 dětí. Pobočky byly zřízeny při první, druhé a páté třídě.

Změny ve stavu učitelském:

Ježto konce školního roku odcházejí ze školy: Cyril Pohanka, který byl jmenován ředitelem národní školy v Písečném nad Dyjí a jeho manželka Jiřina Pohanková taktéž do Písečného nad Dyjí, byly na školu ustanoveny nově tyto učitelky: Ludmila Martinů, Marie Vlčková a Marie Petřů.

Na škole bylo vyučováno náboženství katolickému a evangelickému.

Po celý rok byla v činnosti družina mládeže, vedená s. Marií Melicharovou a školní stravovna s vedoucí kuchařkou Marií Maurerovou.

Celý školní rok vyznačoval se intenzivní prací ve výuce i výchově dětí v duchu socialistické školy a výchově nového socialistického člověka.

Ve snaze přispět co nejvíce k budování státu sebraly děti přes 30 q odpadových surovin a ušetřily ve školním spoření celkem 40.287,70 Kčs ve staré měně.

Školní rok skončil bez zvláštních pozoruhodnějších událostí dne 30. června 1953 celkem se 254 žáky. Učební cíle nedosáhlo 12 žáků.

Žactvo ze 4. třídy v počtu 18 a žactvo z 5.a i 5.b třídy v počtu 21 byli členy „Pionýru“ a počínaje 3. třídou navštěvovalo celkem 69 dětí „tělocviční oddíly“, zřízené při zdejší závodní odbočce „Sokola“.

Koncem školního roku dnem 1. 8. 1953 odchází na okres Vyškov s. učitelka Hedvika Reichová.

Vydáním nového zákona o školské soustavě ze dne 24. 4. 1953, č. 31/1953 Sb., je dosavadní škola jako samostatná zrušena a připojena ke škole střední a zřizuje se Osmiletá střední škola. Dosavadní ředitel národní školy Josef Plšek byl jmenován učitelem na této nově zřízené škole.

Na další straně pokračuje kronika ZDŠ Slavonice školním rokem 1967-68.